

quia vero postmodum caritas refriguit. et innocencia baptismalis. ut in pluribus perditam fuit id relictum fuit iudicio et conscientie uniuscuiusque ut concideret quoniam se dispositum agnosceret. ne manducaret ad suam damnationem et quod homines inceperunt fieri negligentes. id iterum institutum fuit quod frequentaret. Cuius anacletus papa instituit ut quicumque veniret ad ecclesiam. conciderent. Sed quod multi frequentabant ecclesiam quod se non bene comparabant. id instituit papa fabianus. ut ter in anno concideret scilicet in natali pasche et pentecoste. quod in his festiuitatibus melius se comparabant. Et quia homines in istis tribus festis et temporibus adhuc negligentes erant. id ad extremum est ad pascha reductum. quod precepit ipsius preparationis. scilicet quod dra gesima. Cuius si homo sentit se feruidum sicut in statum ecclesie primitiue concideret frequenter. sed si se in statum medio habet. aliquando debet cessare ut discat reuerenter accedere. aliquando concideret ut inflammetur ardore. et tunc secundum illam partem secundum quam viderit se melius proficere ad illam declinet. quod hoc solum experientia discere potest. dicendo ergo. quod aliquibus est utile sepe concideret. et aliquibus utile raro secundum dicta etc.

Feria secunda post oculi

Quanta audiui
 mus facta in capharnaum. facta et hic in patria tua luce. iij. c. Nam ut videmus omne agens per sua actione requirit passum. scilicet subiectum debitum. Quia. ij. de anima dicit philosophus. Actus actiuorum sunt in patiente disposito. Agricola cum volens seminare necessario requirit terram aptam et dispositam ad hoc quod si semine iaceret in petra vel in terra inculta non germinaret nec produceret fructum. Sic seminator verbi dei. requirit etiam homines dispositos et aptos per susceptionem doctrine. Non enim equaliter omnibus proponendum est semine veritatis. Non enim infidelibus et hereticis. nec induratis in malicia est predicandum. Cuius origenes. ut habetur. xliij. di. In madian habemus. ut venientes ad ciuitatem. discamus prius quis in ea dignus sit. ut apud eum cibum sumamus. quanto magis noscere oportet quis qualiter sit is. cui immortalitatis verba credenda sunt Solliciti enim esse debemus dicente christo. ne margaritas vestras mittamus ante porcos. ne forte calcant eas pedibus. et canes peruersi dirumpant matrem. vij. Quod exponit augustinus. ij. li. de sermone domini in monte. c. xv. di. Sacra scriptura dicit

secundum quod non debet corrumpi. et margarite. quod non dicitur ptemni. canes sunt veritatis impugnatores porci vero veritatis contemptores. q. d. Nolite sacram scripturam aperire et predicare hereticis. infidelibus nec luxuriosis et carnalibus ne vilipendatur et respiciant vos ut berent et occident. Sed videtur christum contrarium fecisse. infidelibus et publicanis predicando. Respondet sanctus augustinus. heretici siue infideles aut ita sunt obstinati. quod de eorum correctione non speratur. aut speratur. si sic est eis predicandum. sic faciebant apostoli. si non. aut habitant cum alijs quod predicatorem recipiunt. et tunc est eis predicandum. Ita intelligitur hoc dictum. Sic cum christus cognouerit populum patrie sue. scilicet de nazareth in malicia obstinatos et duros. nec dicitis nec facitis posse eos conuertere. ibi non predicauit nec miracula fecit. sed capharnaum accessit ad populum dispositum predicando et miracula faciendo. Et ideo dixerunt ei iudei. Quanta audiuius etc. Queritur utrum parentes et propinqui sint extraneis in omnibus preferendi et videtur quod sic. gal. vln. Operemur bonum ad omnes maxime autem ad domesticos fidei. Contra christus patriam suam reliquit. et extraneis predicauit et benefecit. ergo dicendum secundum magister. iij. sententiarum. di. xix. quod domesticus siue propinquus est locutus in ordine caritatis. v. loco extraneus in. xi. Secundum enim magistrum verus locus veritatis et dilectionis est. ut primo ante omnia diligamus deum. Secundo nosmetipsos. Tertio parentes. scilicet patrem et matrem. Quarto filios fratres. sorores. et huiusmodi Quinto domesticos. Sexto extraneos et inimicos. Nam ratio habet dictat quod illud quod est propinquius. plus respiciatur et prius. sicut etiam diffusio caloris corporalis prius est ad loca propinquiora quam ad remota. ergo a simili. concilio maioris amoris spiritualis prius respicit naturaliter quod est sibi propinquum quam quod est remotum. Sed est notandum quod aliter est dicendum de propinquo et parte. cum ydoneo et minus ydoneo. Si enim propinqui sunt eque ydonei cum extraneis. potest quis suum propinquum vel amicum preferre extraneo. nisi forte ex hoc scandalum orietur. vel aliqui exinde malum exemplum accipiant. ut quando timetur probabiliter. quod ex hoc alij etiam inducantur ad benefaciendum propinquis siue amicis minus dignis. Huius exemplum habemus. Cuius. quadragelimo septimo. vbi dicitur

citur qd pharao dixit ad ioseph de fratribus suis
 qd si nolti in eis viros industres cōstitue eos
 mgōs pecorū meorū. Si vero ppinquū amicū
 alicuiū sit min⁹ ydeone⁹ extraneo nō debet euz
 pferre in aliquo postposito extraneo meliori.
 alias talis dō infidelis dispēsator. qz negociū
 qd gerit nō meliorat cū possit. **Exemplū** patz
 eē in saluatore. qd petēdo p sanguineis. vt vn⁹
 ad dexterā et ali⁹ ad sinistrā in regno suo sede
 ret. tndit. **Nescitis quid petatis.** Per hoc eē
 dō ad argu. pvariū. qz extranei erāt ppinqs
 et pparitionis meliores. iō eos pmlit ⁊ multa
 bona eis fecit. Cū hiero. sup leuiti. viij. c. di
 cit. Qui pstantior est ex omī ppo. qd doctior
 qui sanctior. qui in omī vtute eminentior. ille
 eligat ad sacerdotiū. Qd tñ minime hodie
 seruat. pl⁹ inspicit potentia qz sapia. nobilitat
 qz vtilitas. bursa plena qz mēserena. Et rō
 recto ordine puerfo. necessario oīm patimur
 subuersionē. **Querit itez.** vtz hō maiori
 debito teneat informare infideles. qz in fide
 instructos. Ad qd rōndendū pmitto talē disti
 ctōem. qd alio ⁊ alio mō informandi sunt gēti
 les. iudei heretici ⁊ veri xpiani. **Primo** genti
 les instruendi sunt p ratōes naturales. vt ad
 fidei fundamentū possint puenire. pbat. gen
 tiles nō pueniūt nobiscū in autoritate ali⁹ sa
 cre scripture. p quā possint pvinci. ergo p rati
 ones pvincendi sunt ⁊ inducendi. vt fidei no
 stre adbereāt. **His est scēi tbo.** in sum. cōtra
 gēnes. li. i. c. ij. ⁊ pna tenet. qz vbi deficit au
 toritas ad rōnem currēdū est. qz ius natura
 le p mune est oī natōi. di. i. ius naturale. **Se
 cūdo** iudeis oīndendū est vt⁹ testamentū ma
 le intellexisse. vt p hoc ad fidē inclinent. ⁊ sic
 bñs filuēster conat⁹ est qsdaz adducere ad vi
 tatis viā. vt patz in legēda ei⁹. **Tercio** heretici
 tā p rationē naturalē qz p vetis testamentū ⁊
 nouū inducēdi sunt vt ad gremiū sancte ma
 tris ecclie redeant. ⁊ sic patz in aliquibz plures
 sunt ad fidē reducti. **Quarto** tam gentiles qz
 iudei. necnō heretici miraculis sunt ad fidem
 reuersi. patz qz de multis scēis quoz quidā gē
 tiles. quidā iudeos. quidā hereticos p mira
 cula puerterūt et hoc maxime fuit necessariū
 in primitiua ecclia. vtz in glo. sup illo verbo
Signa autē eos qui crediderint hec sequentē
 mar. vl. **Quinto** gentiles magis errāt qz iu
 dei. et iudei qz heretici supple intelligēdo cir
 ca plura pbat pl⁹ negāt de scripture gentiles

qz iudei ⁊ iudei qz heretici qz heretici circa ali
 qs articulos errāt tm. iudei autē totū nouum
 testamentū negāt et vt⁹ male intpzetant gē
 niles autē totā sacram scripturā negant. in qm
 tū tangit fidē nostram. **Sexto** heretici grau⁹
 et piculosius errāt qz iudei. et iudei qz genti
 les. pbat. grauius peccat qui nō implet qd p
 misit. qz qui nō implet qd nō pmisit. s; hereti
 ci a fide apostatarūt. et tamen vt fideles. licet
 nō sint adhuc aliqd tenent et sub ptectu tal
 li plura mala possunt bzaxare. et ita possunt
 enā facere iudei cū quibz testamentū habem⁹
 cōmune qd male vt dicitū est intpzetant **Se
 ptimo** rōndēdo ad quesitū. homo maiori dōbi
 to tenet informare infideles qz instructos in
 fide dūmō credat aliqd boni efficere pz. qz ma
 ius piculū iminet ex pte infidelium ⁊ maxime
 hereticorū qz fidelium rē. **Quantū** nūc ad
 pnuatōem euangeliij. heri dicitū est. quō ad
 uersarius inuadit possidentē. hodie docemur
 fugere inuadentē et secundū hoc tres sunt p
 res principales declarande.

In pna vana iudeorū postulatio. **In prim.**

In scda ceca pbeorū p̄turbatio. repleti.

In tertia vita xpī declinatio. ibi iesus autē.

Quantū ad primum

iesu existente in nazareth. dixerunt scribe et
 pbarisei. Quanta audiui⁹. q. d. Nescimus
 an tumores illi vxi sint. qui dicuntur de tuis
 miraculis. nisi etiā b i nazareth. q est ciuitas
 tua etiā pbaueris. Et vocant nazareth ei⁹ pa
 triam. qz ibi concept⁹. educat⁹ seu nutrit⁹ fuit
 et in bethleē nat⁹. **Respondit** iesus amen
 dico vobis. Nemo p̄beta generalit⁹ loquen
 do accept⁹ est in p̄na sua. Ex qbo videt xp̄m
 velle inferre. s; ego sum p̄ba vobis in lege p
 missus. **Deu. xvij.** p̄bam de gente ma. et d
 fratribz suscitabit nbi dñs deus. ip̄m audies
 s; me nō accipitis. imo p̄temnis q̄te nō estis
 digni q̄ inter vos miracula faciā. p̄pter v̄tam
 incredulitatē. Et b̄ oīdendo adducit duo ex
 empla p̄bātia v̄itatē sui dicit. s. p̄betas esse
 mag⁹ acceptos inter alienos qz inter p̄rios.
Primū sumit. iij. regū. xvij. d helya qui tpe
 magne famis d̄relict⁹ ab oibz viduis gentis
 sue isrl̄ accept⁹ fuit duote. ⁊ sustētat⁹ a qdā vi
 dua gentili. Et sicut hic a suis p̄secut⁹ fuit et g
 eē ab eis suū surrepuit bñficiū alijs cōferēdo.
Et ideo nō mirū si instar helie xp̄s apd extra

neos. et nō apud suos incredulos et ingratos
miracula fecit dicens. in veritate dico vobis.
Nota serepta est modica vrbis inter tyru et sy
donē. **Q**uemplū fm sumit. iij. reg. v. de hely
seo q̄ int p̄lm suū israhel neminē a lepra cura
uit. s; tantū gentilē extraneū sc; naamā syru
p̄p̄ ingratitudinē gentis sue israhel et ei; ydo
latrā q; tūc colebāt vitulos aureos. q̄s hiero
boā fecit inferēdo sic pri;. si ergo isti famolissi
mi. p̄be nō fuerūt accepti. p̄pter p̄li ingratitu
dinē. et apud extraneos miracula ostenderūt
q̄re nō enā x̄ps exim;. p̄baz p̄t. p̄p̄ ingratu
tudinē. et maliciā gentis sue fugere. et se ad ali
am gentē deuotā transferre. vbi reuerent sus
cipit. et bonū fructū opat. **M**oralit̄ est nos
tandū q̄ int̄ alia que reddūt hoīem iustum et
sanctum p̄tempnabilem est nimia familiaritas
hō em̄ quātumcūq; virtuosus. si inter alios
cōmorat. vltio nihil curat et p̄temnit. **Q**ua
re p̄bs dic̄ de regimie principū. **N**imiam fami
liaritas parit p̄temtū. **E**t. ff. d̄ officio p̄sidis.
l. obseruandū. **E**x p̄uersatōe equali cōtentio
dignitatis nascit̄. **D**ebent ergo p̄sone bone
ste et sup̄ioris dignitatis se subtrahere a cōui
ujs et cōuersationib; inferiorū. ne cōtemnibi
les habeant̄. **E**t sp̄cialiter sacerdotes cuiuscūq;
q; p̄dinōis existāt. d̄nt vitare tabernas pub
licas. vbi sunt consortia et conuiuia laicorū
extra de vita et ho. de. clerici officia. et in de.
i. et. ij. eo. n. ec. **E**t sp̄cialiter intelligitur hoc
de cōiujs in quibus sunt ioculatores et lu
lores. et h̄mōi infames p̄sone. cum quib; nō
licet clericis et religiosis esse. alias licite pos
sunt cum honestis p̄sonis esse quos emēdare
possunt verbo et exemplo. sic x̄ps. vñ. i. petri. ij.
Cōuersationē vestrā habentes int̄ gentes bo
nam. **S**ed licet multa habeant̄ sanctitatis et
honestatis exemplaria tam in vita x̄pi et sanc
toꝝ patrum. q̄ enā adhuc sup̄uentiū deuo
toꝝ. religiosorū sacerdotū et seculariūz p̄so
narū null; tñ eorū in patria sua. sc; in hoc mū
do acceptat̄ neq; iustus p̄dicat̄. p̄pter
vicioꝝ carnaliū exp̄ientie cōtinuitatem.
Nature infecte ad male loquendū p̄nitatem.
Etrozūq; vite difformitatem.
Ratio primi patz. **N**ā fm Cris. sup̄ math
omnis homo estimat secundū se alter; nec
potest meli; sentire de altero. q̄ ip̄e sentit de
se. **E**cce fornicarius neminē estimat castū. su
perbo neminē putat humilē. **C**uius ratio est.

q; receptū est in recipiēte p̄ modū recipientis
Sic p̄t; de dulci recepto in lingua febricant
tis. de quo dicit et iudicat qd̄ sit amaro. q; lin
gua amaro humore inficit̄. **S**ic cū hoīes sc̄la
res carnalia desiderat et spurcitas mūdi con
tinue exercentes et exp̄ientes sint. ergo carna
les religiosos et sanctos viros tales esse iudi
cant quales ip̄i sunt. **N**ō tñ iudiciū temera
riū apls p̄hibet dicēs. **N**olite añ tps iudica
re. i. cor. iij. v. tali iudicio enā h̄t. n. q. iij. tem
erariū. vbi d̄r qd̄ nō est curandū iudiciū hu
manū vbi est bona p̄scientia. q; tale iudiciū
est temerariū. **D**ebet ergo tales infecti p̄ct̄e.
Primo seip̄os iudicare q; fm aplm. **S**i nos
ip̄os iudicarem;. vñq; nō iudicaremur. vñ de
dixit qd̄a frat̄ vt legit̄ in vitispatū. q; qñ do
min; flagellauit egiptū in primo genitis suis
nō erat dom; in qua nō erat mortuū. **E**t dixit
discipulus quid est hoc. **R**ndit senex. si quis
videt p̄ct̄a sua nō p̄siderat aliena nec iudicat
Sicut enā legit̄ in vitispatrum. **N**ō quidā
frater in sibi al; quando inuent; est culpabil;
Et miserūt seniores ad abbatē moysen vt ve
niret. et noluit venire. miserūt aut̄ secundo di
centes vni. q; fratres te expectant. **E**t surgēs
venit. tollens secum sportam vctusissimam.
et impleuit eam arena et portauit. **I**lli vxo ex
ierunt ei obuiam dicentes. quid est hoc pater
dixit eis senex. **P**ct̄a mea sunt post me currē
tia. et ea nō video. et veni ego hodie aliena iu
dicare peccata. illi autem audientes nihil lo
cūti sunt. vñ dixit al; senex. **N**on iudices for
nicatorē si castus es. q; silit̄ legē p̄uaricariū
Qui em̄ dixit. nō fornicaberis. enā dixit. nō
iudices. **C**ū frater quidā interrogauit senem
di. **S**i vidēo culpā fratris mei bonū ne est ce
lare. dixit ei senex. **Q**uacūq; hora tegimus
peccata fratris tegit de; p̄ct̄a nostra. et quando
p̄viderim;. deus p̄det nostrum peccatum.
Secūdo dico q; p̄p̄ete. i. boni virtuosū p̄tē
nibiles sunt mūdo et nō acceptant̄ a munda
nis p̄pter infectionē nature. **N**am tanta est in
fectio nature humane. q; omēs homines p̄
ni sunt ad malum. et ideo promiores ad detra
hendū. et ad malum dicendū q̄ bonum
loquendū. immo que ignorantur quo fine
fiant. et licet quandoq; bono fine. ad malum
tamen interpretantur. **C**uius causa est. quia
hūana locutio est inuoluta detractionibus et
calūnijs. **C**ū in p̄logo sententiarū dicit n; gē

Alphabetum

Quod non dubitamus? humani eloquij sermonez
semp calūnie et detractōni emuloz fuisse sup
positū. Hoc est etiā qd gen. viij. dicit. Sen
sus em̄ et cogitatō hūani cordis in malū pna
sunt. scz ad detrahēdū et male iudicādū. con
tra doctrinam moralis catlonis. d. Estima
tiōez retine. Sed dubitatur an aliquo mō li
ceat alicui malum dicere. vel iudicare de pri
mo suo. Ad hoc dicendū. qd hoc pōt esse vno
mō ex euidētia facti vt qs aliū iudicat et di
cat homicidā. q vidit eū interficere hoīem. et
b nullū pctm̄ est. Secōdo mō ex signis euidēti
bus. vt cū quis dicit vel iudicat aliquē forni
catorē. qz vidit eū cū aliqua nudū et solum
cū nuda et sola. hoc etiā nullū ē peccatū. Ter
tio in signis leuibz. et in hoc iudicio est triplex
gradus. Primus qn̄ qs ex signis leuibz incipit
dubitare de boitate fratris. et hoc est peccatū
viale. qz pcedit ex hūana fragilitate. et hoc n̄
vocat̄ pprie iudiciū. s; suppositio. Secundus
gradus qndo ex talibz signis firmū tenet in
animo qd frat̄ sit malus. et hoc pprie ē iudiciū. qz
iudiciū importat sententiā firmā. et est peccatū
mortale. qz contrariatur caritati. Tertius qn̄ ex
talibz signis leuibz non solū p̄dicto mō iudi
cat. sed etiā pcedit ad manifestatōez et ad pu
nitōne fratris. et hoc adhuc ē grauius. qz non
solū ē p̄tra caritatē. s; etiā p̄tra iusticie eq̄tatē
Tertio mō acceptantur etc. ppter vite dū
formitatē. Nā sicut p̄ria non se cōpatiūt. sed
mutuo se expellūt. sic vita bonoz est detrimē
tuz maloz sicut p̄ in xp̄o et iudeis. Nā quia
vita xp̄i fuit bona et iudeoz mala. Ideo fre
quēter ab eo rep̄hensi et victi. vitā suā repug
nabāt. dicētes eū eē blasphemū. malefactorē
violatorē legis. Sic et mō nō est tate sc̄t ita
religiosus. q si maliciā et vitā hoīm n̄t̄ recla
mare. vita ei⁹ vilipēdit et ip̄e rep̄bat. Est ei⁹
de veritate audiēda. sic de sumptōe aq̄ b̄ndic
te. qn̄ em̄ aqua dat̄ b̄ndicta a sacerdote post
missam tot⁹ ppl̄s deuote applaudit et accurrit
a p̄ximādo ad sacerdotē. deponūt caput. in
inclināt capita. extendūt manus et vestes vt
aqua b̄ndictā recipiāt. s; si sacerdos liberalit̄
susperferit de aqua statū auertūt se et fugiūt.
et p̄tra sacerdotē murmurāt. Sic nobiles et
ignobiles cū audiūt d̄ aliq̄ p̄dicatore deuoto
religioso qd dicit hoībz veritatē. mirabiliter ap
plaudūt et p̄mēdāt. et smones ei⁹ frequentāt
sed si p̄ngat qd ad vicia ppria eoz se inclināt

XVII

et largit̄ dat̄ cor̄rectionē statiz remurmurāt et
faciē auertūt. p̄dicatore p̄temnūt et vitā eius
rep̄hēdūt. ij. thi. iij. **V**itā quidē auditū
auertēt. Ad fabulas aut̄ p̄uertēt. Aug. xi. q
ij. nemo p̄tor. Melius est p̄ vitate supplici
uz pati q̄ adulatōe recipe b̄nficiū. Itē ibidē
pelagiū vniciq̄ p̄uidendū est. ne aliquē
iniuste p̄seq̄ uat̄ iudicet vel puniat. ne ielū p̄
sequat̄ et puniat et iudicet. et sic patet etc.

Quantū ad secundā

partem notandum qd humane nequicie p̄ri
um est qd si rationibz vincitur nō acquiescere
sed in irā p̄rumpere. et ex ira in malū actū irru
ere. et qn̄q̄ in homicidium. Et quia pharisei
a xp̄o manifestis fuerūt rationibz et exemplis
sup̄ati. ideo in irā cōcitati ducentes xp̄m d̄ ci
uitate scz nazareth in sup̄cilium mōtis. vt euz
p̄cipitarent et occiderent. **M**oraliter est
notandum qd ignis ratione sue caliditatis est
maxime actiuitatis inter oīa elemēta. Nā p̄m
pbm. ij. de aīa. posset augeri in infinitū. quo
vsq̄ esset combustibile et ergo summo studio
cauendū est ne fiat incendia. vt em̄ habet̄ in
legibz. ff. de officio p̄fecti vigilum p̄ totum
Antiqui magnā custodiā ignis habebāt. Or
dinatū em̄ rome erat p̄ impatores. qd vnus in
ciuitate p̄fectus siue magister vigilū erat qui
cū alijs sibi subiectis. p̄ totā noctem diligēter
vigilabat et oīa loca vrbis visitabat. et ne in
cendia fierent p̄ negligentā. inclinōs omēs
admonebat. vt vnusquisq̄ apud se in domo
haberet et negligentes fustibus et flagellis et
alijs grauioribus penis arcebant. Talis cus
todia etiā ap̄d nos sp̄ est hūda. **S**z cū ignis
sp̄ialis scz ira grauior et mlt̄plus dānabili
or sit q̄ ignis corp̄alis. ideo tanto maior cus
todia et diligētia hūda est ne incendamur
ira. Nā iracundia inter alia p̄cā mortalia anu
merat. di. xv. s. alias. d̄ quibz d̄z. Quicūq̄
em̄ aliquid de istis pctis in se d̄nari cognoue
rit. nisi digne se emendauerit et si habuerit
spaciū longo tempore. penitentiā nō egerit et
largas elemosinas nō erogauerit et a pecca
tis ip̄is non abstinerit. illo transitorio igne
d̄ quo dicit apl̄s purgari nō poterit. sed et̄
na illuz flamma sine vllō remedio cruciabit.
Est em̄ iracundia tam malū et damnosum
peccatū quod subtrahit.
Deo effectum sue potentie.

Proximo affectum debite benivolentie.
 Proprio subiecto aspectu ratiois et intelligē-
 tie. Nulli enim nisi deo competit ratioe sue potētie
 culpas iudicialiter vindicare. bonos simpliciter in-
 habitare. et eis liberaliter sua dona dare et lega-
 re. Sed pro illa iniuriarū iracundia in omnibus
 Primo aufert a deo vindictā. quia ira est deo
 dicitur appetitū vindicte. et deus dicitur **Ro. xij.** Si
 tibi vindictā. et ego retribuā. Deus enim duo si-
 bi reservavit. scilicet gloriam et vindictā. sed vnum vult
 sibi subtrahere superbus et alter iracundus. De
 gloria dei dicitur **ysa. xlvij.** Gloria mea alteri non da-
 bo. et apostolus. **Soli deo honor et gloria.** Secundo ira-
 cundus deo iniuriatur. ex eo quod expellit eum a quie-
 te sue habitatiois. de qua psalmus. **Factus est in pace
 locus eius et habitatio eius in syon. i. in mente queta**
Quē locū pacis perturbat iracundus. puer. xv.
Uir iracundus puocat rixas. Tercio deo iniu-
 riatur impediendo ne legatum dei stare possit. **Le-
 gavit enim deus hominibus pacem in fine vite. dicens**
Job. xiiij. Pacem relinquit vobis pacem meam do-
 vobis. Et ideo iracundus tanquam obsessus a dia-
 bolo. et excoicatus a deo est vitandus. **puer. xij**
noli esse amicus homini iracundo neque ambules
cum viro furioso. Sed diceret quis videtur quod
 ira non sit peccatum. Deccando enim secundum vocem de-
 meremur. sed passionibus non meremur. sicut nec
 vitupamur. ut dicitur **ij. eibi. ergo nulla passio est**
peccatum. Ira autem est passio. et contra hoc dicit
 apostolus. **ad eph. iij.** Omnis indignatio et ira tol-
 lamur a vobis. Respondet theologia in secunda secunde quae
 clviiij. Quod ira proprie nominat quandam passio-
 nem. Passio autem appetitū sensitivum in tantum est bo-
 na in quantum ratioe regulatur. si autem ordinem ratio-
 nis excludat est mala. Ordo autem ratiois in ira
 potest attendi quatuor ad duo. Primum quantum ad appeti-
 bile in quod tendit quod est vindicta. Tunc si aliquis
 appetat quod secundum ordinem ratiois fiat vindicta est
 laudabilis ire appetitū et vocatur ira per zelum si autem
 aliquis appetat quod fiat vindicta quodlibet cumque
 propter ordinem ratiois. puta si appetat puniri
 eum qui non meruit. vel ultra quam meruit. vel etiam
 non secundum legitimū ordinem. vel non propter debitum
 finem qui est conservatio iusticie. et correctio
 culpe. erit appetitū ille ire viciosus. et nomina-
 tur ira per vicium. Alio modo attenditur ordo ratiois
 circa iram quantum ad modum irascendi. ut scilicet mo-
 tus ire non imoderate feruescat nec interius nec
 exterius. Quod quidem si pretermittatur non erit ira
 absque peccato. etiam si aliquis appetat iustam vindic-

etiam. Ad obiectum igitur dicitur quod quia passio potest
 esse regulata ratioe vel non. et ideo secundum passionem
 absolute considerata. non importatur ratio meriti
 vel demeriti. seu laudis vel vituperij sed ratio in
 quod est regulata ratioe. potest habere ratioem merito-
 rij. et laudabilis. et e contrario. secundum quod non est re-
 gulata ratioe. potest habere ratioem demeriti et vitu-
 pabilis. Et ideo ibidem philosophus dicit. quod laudatur vel vi-
 tuperatur quod alteri irascitur. Secundo ira subtrahit
 primo affectum debite benivolentie Tenor est
 primi est saluare substantiam. famam. et personam
 Sed pro illa tria ira compellit aliquem ad nocendum
 primo scilicet substantiam obsequando. **eccl. xxi.**
Obiurgatio et ira annullabunt substantiam
famam etiam et personam. s. famam diffamando. et per-
sonam trucidando. vij. xi. q. iij. cum apud. Ira facit
hominem talia committere de quibus post multum homo
solet dolere huiusmodi iratus qui diffamat. primum
vel occidit. comparatur apro. qui secundum philosophum. est ani-
mal iracundum nullam recipiens disciplinam
sed potius se morti exponit. quam domesticetur noci-
uum multum et lesivum et per modicum irascitur et
primum invadit. sic iracundus pro levi facto vel
verbo et frequenter per modicum suspitose diffamat
verberat. lacerat. destruit. et occidit primos suos.
et potius vult mortaliter peccare. et seipsum
ad periculum temporalis et eternalis mortis dare
quam velit primo suo parcere. De tali primo qui
sic recipit nocentem ab iracundo dicitur psalmus. Ex-
terminavit eum aper de silva. et singularis fetus
de passus est eum. vij. math. v. dicit deus. Omnis
qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. ubi dicit
glossa. quod per illa tria que ibi tanguntur. scilicet iudi-
cium. consilium et gebennam. diuersae mansuetudines in
eterna damnatione per modum peccati singulariter exprimitur.
 Sed queritur an omnis ira sit peccatum mortale.
 Et videtur quod sic per iam dicta. contra dicitur psalmus.
 Irascimini et nolite peccare. Super quo verbum
 dicitur glossa. Venialis est ira. quod non ducitur ad ef-
 fectum. Respondet s. theologia in secunda secunde. quae clviiij. quod
 motus ire potest esse inordinatus et peccatum dupliciter
 vno modo ex parte appetibilis. utpote cum aliquis ap-
 petit iniustam vindictam. et sic ex genere suo ira
 est peccatum mortale. quod contrariatur caritati et iusti-
 cie. potest tamen contingere. quod talis appetitū sit pecca-
 tum veniale propter imperfectum actum. quod quidem im-
 perfectio attenditur vel ex parte appetentis. puta cum
 motus ire preuenit iudicium ratiois. vel ex parte
 appetibilis. puta cum aliquis appetit in aliquo
 modico se vindicare. quod quod si nihil est reputandum

ita q̄ si etiā actu inferatur. nō esset pctm̄ mortale. puta si aliq̄s parū trahat aliquē puer per capillos vel aliquid hm̄oi. Alio mō potest eē motus inordinatus ire. q̄tm̄ ad modū irascendi. vtpota si nimis ardēter irascat̄ interius. v̄ si nimis exterius maifestet signa ire. Et sic ira fm̄ se non habet in suo genere rōem mortalis peccati. pōt tñ p̄tingere q̄ sit pctm̄ mortale. puta si ex vehemētia ire aliq̄s excidat a dilectōe dei et primi. Ad obiectionē igit̄ dicendū. q̄ ex illa autoritate nō habet. q̄ om̄is ira sit peccatū mortale. sed q̄ stulti p̄ iracundiā sp̄nialiter occidunt. in q̄tm̄. s. non refrenādo p̄ rōem motuz ire dilabunt̄ in aliqua pct̄a mortalia. puta in blasphemā dei. vel iniuriā pximi.

H **T**ercio ira p̄prio subiecto subtrahit et destruit tria. p̄rio subtrahit honestatez corp̄alis dispositōis. sc̄do impedit potestātē naturalis rōis. tercio minuit q̄ntitatē vitalis duratōis. **P**rimū patet. q̄ quātūcumq̄ p̄sona sit pulcra mutat̄ tñ p̄ iram. **N**ā verat̄ oculos. faciez man̄ et pedes. rubet in facie vel pallefcit. sp̄umat in ore manus tremulat. lingua cespitat. et tot̄ hō alienat̄. **D**e illo loquit̄ seneca. ij. et iij. de ira dicens. nihil eque p̄fuit iratū. sicut in meri deformitatem rei. **N**am in ea facies turbat. ora pulcerrima fedat. curuos vultus extrāquillissimis reddit. **E**t sequit̄ qualē putas cui⁹ imago tā fetida est. **I**deo dic̄ q̄dā q̄ iratis p̄fuit inspicere speculū vt imago rep̄cussa oñderet hōi suā deformitātē. **H**ec ille. **S**ecūdo impedit p̄tatem naturalis rōis. **I**uxta illō cat̄ionis. **I**ra impedit aīm̄uz. ne possit cernere verū. **E**t ideo dyabolus facit sicut astutus piscator. q̄ qñ facilliter vult decipere pisces. turbat aquā et nōc est secur⁹. q̄ pisces nō p̄nt cernere verbe. et piculum p̄positū. **E**odē mō dyabolus facit immittēdo in quācūq̄ congregatio⁹ nez ire turbatōez et rixe p̄ aliquā iracūda⁹ p̄sonam. vt possit eas liberi⁹ capere p̄ peccata. et ad placitū mactare. **T**ercio ira minuit quātitatē vitalis duratōis. **A**nimalia em̄ excessiue colerica sunt nat̄alit̄ breuis vite fm̄ p̄bm̄ sic maxie apparet in canib⁹. **E**t h̄ est etiā q̄ d̄r̄ eccl̄esi. xxx. **Z**elus et iracundia minuūt dies et aī t̄pus senectā adducēt. **E**t ideo antiq̄ dixerūt irā eē breuē infantiā. et ideo maxie est cauēda cum sit p̄ior dyabolo. **N**am legio demonuz potest esse in vno hōie. duo aut̄ iracundi non p̄nt esse simul in vna domo. **S**ed queritur

an ira sit maximū pctm̄ et grauissimū. **E**t videt̄ q̄ sic fm̄ cris̄. **N**ihil est turpius visu furētis. ḡ et c. **R**ndet̄ tho. vbi supra. q̄ sic etiā prius dictū est. **I**nordinatio ire fm̄ duo attēditur. s. sc̄dm̄ indebitū appenibile. et sc̄dm̄ indebitum modū irascendi. q̄tm̄ igitur ad appenibile q̄d iratus appetit. videt̄ ira esse minimum peccatoz appetit em̄ malū pene alicui⁹ sub ratōe boni q̄d est vindicta. et iō ex parte mali q̄d appetit cōuenit peccatū ire cum illis peccatis que appetit malū. pximi. puta cui⁹ inuidia et odio. sed odiū appetit absolute malū alicui⁹ in q̄tm̄ hui⁹. inuidus aut̄ appetit malū alteri⁹. p̄pter appetitū p̄rie glorie. sed iratus appetit malū alterius sub ratione iuste vindicte. **E**x quo patet q̄ odiū est graui⁹ q̄ inuidia et inuidia q̄ ira. q̄ peius est appetere malum sub ratione mali. q̄ sub ratione boni. et peius est appetere malū sub ratione boni exterioris q̄d est honor vel gloria. q̄ sub ratōe rec̄nti⁹ dinis iusticie. s. ex p̄te boni sub cui⁹ ratōe appetit irat⁹ malū cōuenit ire cū peccato concupiscētie. q̄d tendit in aliquod bonū. et q̄tm̄ ad hoc etiā absolute loquendo pctm̄ ire videt̄ tur esse min⁹ q̄ concupiscētie. quanto meli⁹ est bonū iusticie q̄d appetit irat⁹. q̄ bonū delectabile vel v̄ale. q̄d appetit cōcupiscens. vñ p̄bus dicit in. vij. et bi. q̄ incontinens concupiscētie est turpior q̄ in p̄nēs ire. s. q̄tm̄ ad inordinatōem q̄ est fm̄ modū irascendi. ira habet quādā excellentiā et velocitatē sui mot⁹ secundū illō p̄uer. xxvij. **I**ra nō habet misericordiā nec erūpens furor. et impetū cōcitati spirit⁹ ferre q̄s poterit. **E**t de tali turpitudine dicit etiā **C**ris̄. in auctoritate priorū. sc̄z q̄tm̄ ad gestus exteriores. q̄ pueniunt ex impetu ire.

Tercia pars in qua tra

ctatur qualiter x̄ps t̄te ac prudenter declinauit de furiosis in deis. vt eoz iram minigaret. **F**ecit em̄ x̄ps se inuisibile. et p̄ mediū eorum ibat. **B**ern̄. dic̄. q̄ sub rupe saxū ei cessit sic nix in his v̄bis de rup̄. **N**ice x̄ps descendēs et sub rupe latens. saxū subterfugit ad tactuz vestis ip̄i⁹. et sicut cera resoluta quendā situ effecit tante capacitatis in quo lineamēta v̄stis imp̄ssa adhuc referuant. **M**oraliter est notandum q̄ quantomaior est resistentia mediū tanto maior est motus et violentia. iij p̄boz. **S**icut videmus arbor magna mltuz

resistens radicis p ventū euellit. vbi arundo cedens pmanet nec frāgit. **D**um de causa pabolice loquēdo alcāno facta fuit inf querent et arūdinē. vt hē pzi. Sic q iracūdo vel furioso minit resistere verbis cōtumeliosis et etiam factis qnqz leditur vbi patient cedēs liberat. **D**ebet ergo hō furienti cedere. ne furore accēdat. et irā eius puocet. qz vt hē. **C.** ad. l. iulīa de vi publica et priuata. l. **Q**uā graui delinquit q alium ad iracundiā puocat. qz ille. qui puocat. **P**ossumus ergo cedere furienti. p subtractionē pñtialitatis. **S**ubtractionē loquacitatis. **O**biatōem benignitatis. **D**ico em̄ primo q homo debet se subtrahere et cedere psonaliter furienti. et sic mitgat eius irā. **S**icut videm̄ qn olla buliēs feruentissī me remouet ab igne. statim cessat ei ebullitō. sic qn homo subtrahit suā pñtiā a furioso quiescit eius ira. **p. uer. xx.** **H**onor est hōi qui separat se a pñtōibz. **E**xemplū in absolō. vt hē ij. reg. xiiij. qui ppter homicidiū fr̄s sui amon abscondit se a furore pñs. et latuit i gessur tribz annis vsqz ad placationē pñs. **S**ecō hō debz supportare furientē de malis v̄bis et incētiuis. **I**am cū ligna subtrahunt ab igne minuitur ignis. et olla cessat ebullire. **S**ic dū v̄ba incētiua et puocatiua subtrahuntur a furioso mitgatur eius ira. **p. uer. xxvi.** **C**ū defecerint ligna extinguet ignis et furore subtrahat iurgia pquiescēt. **E**xemplū habet **J**ob. viij. in muliere deprehensa in adulterio corā **J**esu a iudeis furiosis accusata. nihil rēdens a xpo est absoluta et libertati tradita. **Q**uod hodie attendere debēt m̄lieres. et maritos non verbis incitare. sed subtrahere v̄ba. si eis displiceāt verbera. **T**ercio homo debet furienti obuiare v̄bis mansuetis. **I**am si olle buliē n̄ aq̄ frigida infundat. statim ab ebullitōne cessat. **S**ic si verba mollia refrigeratiua ire furientī pponatur eius furor mitgatur. **p. uer. xv.** **R**esponsio mollis frangit irā. sermo durus suscitāt furorem. **E**xemplū. iij. reg. xij. in **R**o boam ad quē venit pplus israhel. dicens. **P**etrus scz salomon durissimū iugū nobis impofuit. tu ergo iminue vt fuim̄ nbi. q̄ inijt p̄siliū cū senioribz. et dixit ei. **H**odie si obedieris p̄lo huic. et fueris ei. et petitioni eoz cesseris. locuti s̄qz fueris v̄ba lenia ad eos erunt tibi sui cūctis diebz. qui dereliquit cōsiliū sel

num. et populo dura rēdit dicēs. **P**ater meus cecidit vos flagellis ego aut̄ vos cedā scoz pionibus. ppter quod perdit decē tribus. **E**xemplū etiā habet in vitis patrū. de quodā heremita. qui obuiavit in heremo cuidā latroni **C**ui dixit heremita. **Q**uo radis demō. **C**ui rēdit. **E**x quo sum demō faciā sic demō. et occidit eum. **P**ostea alius heremita obuiavit ei. et dixit. **S**alue mi frater qd̄ ille audiens. totus cōtritus penituit. et dicit̄ in heremū factus est sanctus et deuot̄ monachus. **S**ic etiā xpc̄ descendēs et tacens. furorem iudeoz extinxit. et sanus et saluus euasit rē.

Feria tertia post Oculi

Respiciens iesus

in discipulos suos dixit symoni petro. **S**i peccauerit in te frater tuus. vade et corripe eū inter te et ip̄m solum. **math. xxij.** **V**erbis. viij. politicoz vult q armonia multū hōiem confortet et edificet. hoc etiā refert boen̄ in musica sua loquens de vtilitate musice dicēs. q̄ valet ad curandum vel alleuiandū diuersas infirmitates et speciatim ab illis melancolicis et lunaticis spiritū malū habet fugare. nō ex sui natura v̄ naturali virtute. sed ex eo q tollit tristitiā a melancolicis et inquietatē. ex quibz magis dispositi sunt ad v̄xationē demonis. **S**icut etiā dicit̄. i. reg. xvi. **D**avid saul qui v̄xabat a demone alleuiabat qn̄ dauid cytharam pcutiebat corā eo qz illa armonia aliquantū dulcorabat auditū ei et appetitū et ideo min̄ tristabat et aptus erat ad illā v̄xationē. sed maxie fugabat ppter vim crucis. vt dicit̄ in glo. q̄ in ligno cythare et cordatū extensione figurabatur **S**ic armonia fraterne correctōnis modulata corā peccatore. qui tristat timore dānatōis. et inquietat̄ remorsu cōscientie potēs est v̄xationem spūs maligni alleuiare. et peccatorem quasi despatum reuocare et consolari. **E**tiā salomō. vt habet̄. xlv. di. **C**ū beatus admonet dicēs. pcutite filiū tuū virga et libera bis aīam eius a morte. **I**sta etiā percussio siue correctio debet esse caritativa lenis et moderata. quia vt habetur. ff. ad. l. acquiliam. p̄ceptoris nimia seueritas culpe assignatur. **S**ic igitur videris fratrem in te peccantem. caritative et pie corripe eum inter te vt dicunt verba theman̄. **Q**ueritur an hoc preceptum